

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor práce: Štěpán Mezenský

Název práce: Měření pečovatelské zátěže pečujících o seniory

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Remr, Ph.D

Oponent: Doc. Milan Tuček, CSc

Navržené hodnocení: B-C

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cílem práce je zmapovat situaci neformálně pečujících. Podle názvu práce bych předpokládal, že práce bude směřována metodologicky tj. bude se zabývat vyhodnocením různých měřících postupů zjišťujících zátěž pečovatelů. Tato tematika je sice dopodrobna diskutována v teoretické části práce s tím, že pro vlastní dotazníkové šetření je zvolen léty prověřený ZBI (Zarit Burden Interview) ve 4 položkové (diplomantem upravené) verzi. Očekával bych, že ve spojení s kvantitativním výzkumem budou zřetelně formulovány výzkumné otázky, resp. hypotézy, ale to není explicitě provedeno. Z provedených analýz ale čtenář odvodí, že jde o zjištění vlivu věku a pohlaví pečovatele na deklarovanou zátěž. Na kvantitativní výzkum navazuje několik hloubkových polostrukturovaných rozhovorů, které se váží na jasně formulované výzkumné otázky (str.34-35). Na tato otázky dává práce datově dobře podložené odpovědi. Práce má standardní strukturu, která je přehledná a logicky provázaná.

2. Opírá se autor o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autor se opírá o vsutku rozsáhlou literaturu, ve které převažují cizojazyčné texty. Více než dostatečně je pokryta i problematika v ČR. Jde vesměs o publikace z posledních let. Jsou využívány i podklady statistického charakteru a publikace MPSV.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Dotazníkové šetření bylo provedeno na vzorku 109 respondentů, který byl náhodně vybrán ze stotísícové databáze lidí registrovaných na platformě Instant Research pomocí filtrační otázky na pečovatelsství. Asi by se měl čtenář zde dozvědět více, aby bylo zřejmé, zda a jak je opora výběru reprezentativní za populaci (jakou?). Pokud máme vycházet z odhadu, že pětina lidí u nás o někoho pečuje (str.2), tak by autor měl zdůvodnit, proč se rozhodl pro stovku respondentů. Vzhledem např. třídění do čtyřech věkových kohort mi připadá vyšetřený soubor početně nedostatečný (str. 43). Pro kvalitativní šetření byli jednak získání respondenti oslovení v dotazníkovém šetření (7), kteří

byli doplněni 5? (asi jde o drobnou chybu) na 11 tak, aby v souboru bylo určité zastoupení věkových kohort a stupňů vzdělání.

Praktická část, podle mě, trpí tím, že se informace o kvantitativním a kvalitativním výzkumu mezi sebou proplétají. Bylo by vhodnější obě části smíšení metodiky řešit odděleně (postupně), i když nepochybně jsou provázané.

Data z dotazníkové šetření jsou zpracována přes průměrné hodnoty v tříděních podle pohlaví a věkových kohort. Rozdíly jsou testovány t testy, resp. F -testem. Je také využito testování procentních rozdílů. Očekával bych třídění podle vzdělání a nějakou korelační analýzu. Takto se mi zdá, že potenciál dotazníkového šetření nebyl dostatečně využit. Tabulka 13 by měla obsahovat i průměry za ostatní sloučené věky.

Celá analýza je zakončena krátkou „reflexí“ výsledků – z té je zřejmé, že vliv pohlaví a věku (trochu utajené hypotézy) se neprokázal.

Analýza kvalitativní části je provedena standardními postupy, které jsou uvedeny na str. 41, ale nejsou explicitně uvedené ve vlastní prezentaci výsledků. Prezentace je postavena na vybraných citacích z jednotlivých rozhovorů, které ilustrují autorův komentář k jednotlivým výzkumným otázkám. Pro porozumění by bylo vhodné, kdyby se čtenář něco dozvěděl, o koho dotázání komunikační partneři pečují, jak dlouho... Z tabulky víme jen věk, pohlaví a vzdělání pečující osoby.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Kvalita argumentů vychází z kvality provedeného šetření a jeho zpracování.

5. Jsou v práci autorova tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Odkazový aparát je v pořádku. Po stránce jazykové je práce velice dobrá. Pečlivý čtenář sice najde v textu několik překlepů či chybějících písmen, ale jde opravdu o drobnosti.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

-Často se při diskusi péče o seniory mluví o „sendvičové generaci“. Ukázal to i váš výzkum? Jde o vámi vyčleněnou generaci X?

-Je něčím specifická neformální péče o seniory v českých podmínkách?

9. Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému: [] Theses [] Turnitin [] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly:

Celkové hodnocení práce:

Práci doporučuji k obhajobě. Jde o nadstandardní diplomovou práci. Je cenná už volbou tématu. Teoretická část podává brilantní kritické vyhodnocení přístupů řady autorů k neformální péči o seniory a k jejímu měření. Ocenění si zaslouží i provedený výzkum. Jde vlastně o diplomovou práci, která aspiruje na nejvyšší hodnocení. To, že navrhuji hodnocení horší, plyne z mých výhrad uvedených v bodě 1 a 3. Při zdárném průběhu obhajoby nechávám na posouzení komise, do jaké míry jsou moje výhrady podstatné.

Datum:
18.1.2024

Podpis: